

«Annerledesåret»

Årsrapport Nidaros bispedømme 2020

Nidaros bispedømmeråd – Nidaros biskop – Preses
Nidarosen bæspajjelteraerie – Nidarosen bæspara – Preses

DEN NORSKE KIRKE

Innhold

1. Leders beretning.....	3
1.1 Måloppnåelse	3
2. Introduksjon til bispedømmet og hovedtall	5
2.1 Biskop og bispedømmeråd	5
2.2 Sokn, prostier og bispedømmegrenser	5
2.3 Saemien Åålmege	5
2.4 Formål og samfunnsoppdrag.....	5
2.5 Nøkkeltall.....	6
2.6 Utvalgte volumtall	7
2.7 Nøkkeltall for årsregnskapet	7
3. Årets aktiviteter og resultater	8
3.1 Gudstjenestelivet	8
3.2 Dåp og trosopplæring.....	9
3.3 Kunst og kultur	12
3.4 Kirken og samfunnet	12
3.5 Rekruttering.....	14
3.6 Pilegrimsarbeidet	17
3.7 Biskopenes virksomhet.....	17
4. Styring og kontroll i virksomheten	19
4.1 HMS og arbeidsmiljø	19
4.2 Ligestilling	19
4.3 Vurdering av mislighetsrisiko	20
5. Vurdering av fremtidsutsikter	21
5.1 Etter pandemien.....	21
5.2 Utviklingstrekk – medlem – dåp – tilhørighet.....	21
5.3 Sørsamisk satsing på tvers av riksgrensen	22
5.4 Nasjonaljubileet Norge i 1000 år	22
6. Årsregnskapet 2019.....	23
6.1 Ledelseskomentarer	23
6.2 Økonomistyring	23

1. Leders beretning

Å være kirke er å være sammen. Et fellesskap av mennesker som møter hverandre og Gud. Da pandemien slo til for fullt i Norge i mars 2020, var det nettopp det å samles som ble umulig. Da ble det mest verdifulle - fellesskapet, det problematiske. Da ble nattverdsmåltidet en risiko og salmesangen en smittespreder. Den utstrakte hånden ble en trussel og den varme klemmen en umulighet.

2020 ble annerledesåret. Alt av kirkelige aktiviteter har blitt påvirket av koronaviruset. Det viser statistikken tydelig. Men viktigere enn tallenes tale er hva dette har betydd for enkeltmennesker, hos oss, i vårt land, men enda mer; all den lidelse, sykdom og død pandemien har forårsaket ut over hele verden. Det globale utblikk gir også et viktig perspektiv og korrektiv på de utfordringer vi som kirke i Nidaros har møtt.

Ingen av oss har opplevd en pandemi som denne før. For alle var dette nytt. Det krevde omstilling, nytenkning og endring. Det var krevende for de fleste av oss. Men også kirkelige medarbeidere i Nidaros tok utfordringene. Vi la om planer og fant nye arbeidsmåter. Digitalisering ble det nye stikkordet. Vi var i liten grad forberedt, vi manglet mye kompetanse og vi hadde ikke rett utstyr. Digitaliseringen tok sjumilssteg: Strømming, Youtube-kanaler, sosiale medier, videokonferanser, digitale samarbeidsplattformer, nye arenaer for møter, kontakter på tvers av arbeidsgiverlinjer eller digitale undervisningsprogram. Kreativiteten og viljen til å handle var stor. De ansatte har vært tilstede, vært tilgjengelig og tilrettelagt for individuelle behov. Aldri før har så mange fått egen dåpsgudstjeneste kun for én familie. Det er stor grunn til å takke ansatte og frivillige for den jobben som er gjort under nye forutsetninger.

Den norske kirke fikk ny preses i 2020. Olav Fykse Tveit ble vigslet til preses i Bispemøtet og biskop i Nidaros domprosti søndag 10. mai i Nidaros domkirke. Vigslingen ble overført direkte på TV (NRK1), mens antall deltagere i kirken var sterkt begrenset på grunn av pandemien. Kirkens nye preses ble også høytidelig markert under festgudstjenesten ved Kirkemøtet, 11. oktober. Her deltok også H.K.H Kronprinsen, Stortingspresidenten og Statsministeren. Dessverre var det ikke mulig med en bred internasjonal deltakelse.

1.1 Måloppnåelse

Antall aktiviteter, og oppslutningen om dem, gikk markert ned i 2020. Det skyldes i hovedsak pandemien. En saksvarende analyse av tallene er derfor vanskelig. Mer om dette i kap. 3. Noen hovedtrekk vil vi allikevel trekke frem her.

Viljen til å være kirke på nett har som nevnt vært rikt til stede helt siden nedstengningen av samfunnet 12. mars. De aller fleste kirker og menigheter har på et eller annet vis tilbudt digitale arrangement. Først og fremst gudstjenester og andakter, men også trosopplæring, babysang, samtaleprogram og konserter.

Selv om vi mangler et tallmateriale som er dekkende og signifikant, ser vi av de ulike seertallene på sosiale medier at oppslutningen har vært betydelig. I starten av nedstengningen, og spesielt i påsken 2020 med om lag 150 sendinger fra Nidaros bispedømme, oppsøkte mange sin kirke digitalt. Trangen til forkynnelse og kirkelig betjening var der, men ikke minst uttrykte mange et behov for å «være tilstede i» sin kirke midt i en krevende tid.

Dåpsprosenten har i 2020 fortsatt å gå ned. I Nidaros ble det døpt 50.5% av barna som ble født. Det er særlig tallene fra Trondheim, med 35% døpte, som gir grunn til bekymring. Det er viktig at vi fortsatt har stort fokus på å gjøre dåp tilgjengelig, og samtalen om dette må fortsette i menighetene.

Gledelig er det å registrere at konfirmasjonsopplutningen holder seg. Konfirmantarbeid og oppfølging av konfirmantene blir derfor særdeles viktig i et strategisk arbeid med å etablere gode og varige relasjoner til denne gruppen, som etter hvert kommer i etableringsfase som unge voksne.

Bispedømmerrådet tilsatte i 2020 en ny rådgiver i full stilling for ungdom og oppvekst. Hensikten er å gi større tyngde inn i arbeidet med ungdom. Dette har bispedømmerrådet pekt på som et satsingsfelt.

I 2019 registrerte vi en markant nedgang i andelen kirkelige gravferder i Trondheim. Tallene fra 2020 viser at nedgangen har stoppet opp og vi registrerer en liten oppgang. Om dette er et tilfeldig utslag på en nedadgående trend, er vanskelig å si. Det er opprettet et eget utvalg med representanter fra kirkelig fellesråd i Trondheim og bispedømmet, for å komme med forslag til tiltak som kan gjøre kirkelig gravferd tilgjengelig og relevant.

For Nidaros bispedømmerråd er det en prioritert oppgave å støtte og styrke det kirkelige arbeidet i sørsamisk område. På sikt er det et mål at arbeidet omfatter alle samer i sørsamisk område, også på tvers av riksgrensen mot Sverige.

Biskop og bispedømmerråd har arbeidet bevisst med å være en synlig og god samarbeidspart i regionen. Det gjelder tilstedeværelse på viktige arenaer og arrangement som Olavsfest, Olsok på Stiklestad eller Litteraturhuset i Trondheim, og også forpliktende samarbeid om utvikling av pilegrimsleder. Vi har utstrakt samarbeid med kommuner, fylke, statsforvalter med flere.

Nasjonaljubileet 2030 er en prosjektorganisasjon, som på oppdrag av et Stortingsvedtak og i regi av Stiklestad Nasjonale kultursenter skal legge planer for en verdig markering av Norge i 1000 år. Like mye som det skal være en markering i 2030, legges det opp til en bred nasjonal samtale om hvem vi er som folk og hvem vi vil være. Bispedømmet vil være en samarbeidspartner i regionen, bidra til en god forankring av nasjonaljubileet i hele Den norske kirke og åpne for deltagelse fra hele tros- og livssynsfeltet.

Bispedømmerrådet lanserte i desember 2020 en digital omdømme-kampanje på alle kinoer i bispedømmet og på sosiale medier. Hovedbudskapet var at kirken er tilstede i alle lokalsamfunn også under pandemien og at vi gjerne vil komme i kontakt med alle som ønsker å bidra som frivillige. Kampanjen fikk mange positive tilbakemeldinger og høye seertall. Etter tre måneder har 130 meldt seg som frivillige i menighetene som en direkte konsekvens av kampanjen. Den bør vurderes videreført.

For å styrke bispedømmets diakonale satsing og nytenkning ble det gjort endringer i rådgiverstaben slik at vi fra høsten 2020 fikk ny rådgiver i full stilling for feltet diakoni og samfunn.

1.2 Ressursutnyttelse

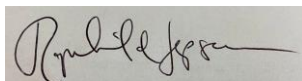
Det jobbes systematisk og kontinuerlig med å sikre tilstrekkelig prestedtjeneste i alle sokn. Det er inngått en rekke engasjementsavtaler med personer som er underveis mot kvalifisering til prestedtjeneste, og som gjør tjeneste som prest.

Bispedømmerrådet opplever at det er stramme økonomiske rammer for driften. Med tilsatte i alle stillinger og med ansvar for en rekke nasjonale oppgaver, oppleves den årlige tildelingen for knapp. Merforbruket (underskuddet) de siste to år viser dette tydelig.

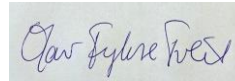
På grunn av pandemien ble det tidlig tatt beslutninger om å omdisponere midler fra reiser og arrangementer til større digital satsing på både arrangement og opplæring/etterutdanning.

Brit Skjelbred,
Leder, Nidaros bispedømmerråd

Ragnhild Jepsen,
fung. Nidaros Biskop

Olav Fykse Tveit,
Preses og biskop i
Nidaros domprosti

2. Introduksjon til bispedømmet og hovedtall

Nidaros bispedømme fra ca 1030 er, sammen med Bjørgvin, Norges eldste bispedømme. Fra 1153 – 1537 var Nidaros erkebispesete.

2.1 Biskop og bispedømmeråd

Nidaros bispedømme ledes av bispedømmerådet og av to biskoper. Biskop Herborg Finnset er biskop i Nidaros i alle prosti med unntak av Domprostiet. Preses og biskop i Domprostiet Helga Haugland Byfuglien gikk av med pensjon 28. februar 2020. Gen.sekr i Kirkenes Verdensråd, Olav Fykse Tveit, ble tilsatt som ny preses og vigslet til stillingen i Nidaros domkirke 10. mai 2020. Brit Skjelbred er leder av bispedømmerådet. Stiftsdirektør Steinar Skomedal er daglig leder for bispedømmerådets virksomhet.

2.2 Sokn, prostier og bispedømmegrenser

Nidaros er inndelt i ni prostier, hvorav to prostier har felles ledelse som en forsøksordning frem til våren 2021.

Fra 2020 er det 118 sokn, 34 fellesråd og 38 kommuner i bispedømmet. Rindal sokn ble overført fra Møre til Nidaros bispedømme fra 1.1.2020. Det samme skjedde med tidligere sokn i Halså kommune som ble en del av nye Heim kommune og Nidaros bispedømme fra 1.1.2020.

2.3 Saemien Åålmege

I tillegg til de geografiske sokn i Nidaros bispedømme, er Saemien Åålmege (samisk menighet i sørsamisk område) organisert som en kategorialmenighet. Den dekker deler av Sør-Hålogaland, Hamar og Møre bispedømmer, foruten Nidaros. Medlemmene i Saemien Åålmege er også medlemmer i sine geografiske lokalmenigheter.

Fra og med 01.01.2020 er stillingen som daglig leder i Saemien Åålmege økt fra 50% til 100%. Det har gitt større mulighet til å følge opp andre ansatte, søke midler, forberede saker til menighetsråd og delta på flere aktiviteter. Nidaros bispedømmeråd betaler utgiftene denne økningen medfører.

2.4 Formål og samfunnsoppdrag

Barne- og Familiedepartementet formulerte i tildelingsbrevet til Den norske kirke for 2020 formålet for bevilgningen slik:

«Den offentlige finansieringa av Den norske kyrkja skal leggje til rette for at kyrkja held fram som ei landsdekkjande folkekyrkje med ei sterk lokal forankring, slik at medlemmar av kyrkja kan gå til gudsteneste og få del i andre kyrkjelege tenester der dei bur. Ved å vere til stades i alle lokalsamfunn er kyrkja ein viktig bidragsytar til det frivillige arbeidet blant barn og ungdom, ikkje minst innanfor trusopplæringa, diakonien og det lokale musikk- og kulturlivet. Skal kyrkja vere ei lokalt forankra folkekyrkje i alle delar av landet, må prestetenesta alle stader ha gode rammevilkår og dei mange kyrkjebygga haldast ved like. Kyrkjebygga tilhøyrrer og gir identitet til den einskilde bygda eller bydelen.»

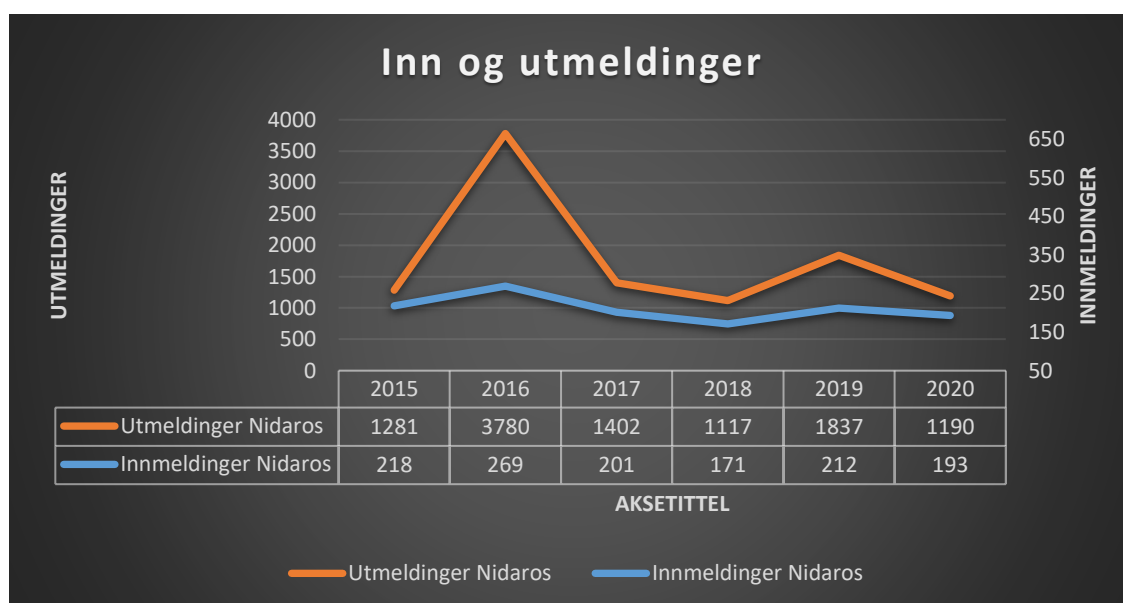
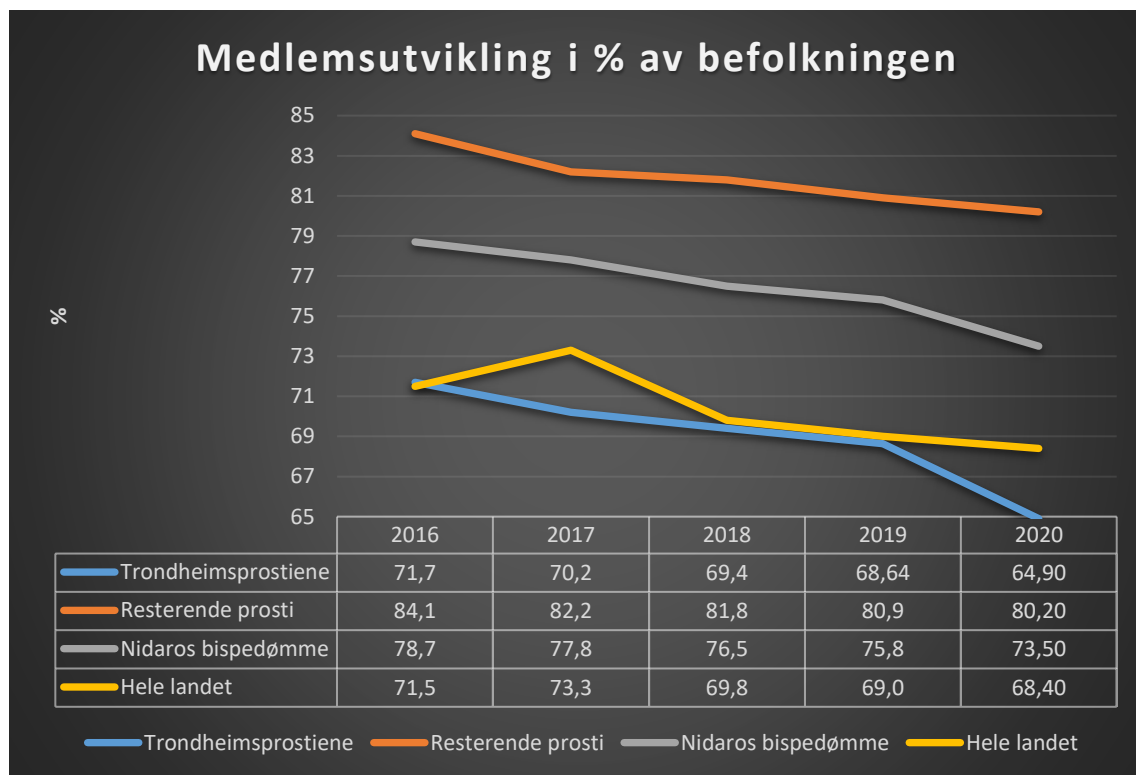
I samsvar med overstående har Kirkemøtet formulert sin visjon slik: *Mer himmel på jorda*. For biskop og bispedømmeråd er det naturlig å fremheve formålet for prestatjenesten særskilt:

«Alle lokalsamfunn og medlemmer skal bli betjent med gudstjenester, kirkelige handlinger, dåps- og konfirmantopplæring, sjelesorg og sykebesøk – i tillegg til forkynnende og menighetsbyggende arbeid.»

Nidaros bispedømme ser sitt formål som en del av et samfunnsoppdrag hvor kirken skal ta vare på kulturarven og formidle et håpsbudskap til mennesker i dag.

2.5 Nøkkeltall

Det er 6875 færre medlemmer av Den norske kirke ved utgangen av 2020 i forhold til året før. Både antallet utmeldinger og innmeldinger har sunket. En økning i medlemstallet for Namdal prosti og en tilsvarende stor nedgang i Stiklestad prosti, skyldes en regulering av prostigrensen mellom de to prostiene. Ved utgangen av 2020 er antallet medlemmer i Nidaros 345734. Dette er 73,5% av befolkningen i Trøndelag og en nedgang på 2,3 prosentpoeng sammenlignet med 2019.

2.6 Utvalgte volumtall

Volumtall	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Døpte	3442	3316	3035	2887	2736	2334
Konfirmerte	3961	3726	3549	3499	3386	3572
Kirkelige vigslar	733	746	663	652	594	388
Kirkelige gravferder	3207	3194	3259	3158	3091	2998
Gudstjenester totalt	5819	5802	5762	5666	5626	4877
Gudstjenestedeltagere	501513	491971	469053	468247	455158	221329

2.7 Nøkkeltall for årsregnskapet

<i>Beløp i hele tusen</i>			
Nøkkeltall for årsregnskapet	2018	2019	2020
Antall årsverk	132,3	125,6	137
-herav prestatjeneste	115,5	110,2	123
Samlet tildeling budsjettgruppe 1A	118 558	119 274	118 064
Netto driftskostnader	115 451	119 760	118 983
Lønnsandel av driftsutgifter	89,3 %	88,2 %	89,4 %
Andel lønn brukt i prestatjenesten	79,7 %	79,2 %	80,5 %
Lønnsutgifter pr årsverk	779	841	777

Antall årsverk i 2020 er antall årsverk pr 31.12.20 (139,4) korrigert for eksternt finansierte stillinger. Nidaros har følgende eksternt finansierte stillinger:

- Prest i domprostiet, 1 årsverk
- Prest for sør-samer, 0,25 årsverk (tilskudd fra Sametinget til redaksjonelt arbeid med avisa «Daerpies dierie»)
- Trosopplæringsmedarbeider samisk, 0,7 årsverk
- Konsulent for studentprestatjenesten, 0,5 årsverk.

Økningen i antall årsverk fra 2019 til 2020 skyldes at det i år er talt med både faste stillinger og vikariat/engasjement, mens det i fjor kun ble rapportert faste ansatte.

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1 Gudstjenestelivet

Alle tall og statistikker for 2020 forteller at dette har vært et unntaksår med sterke begrensninger på aktivitetsnivå.

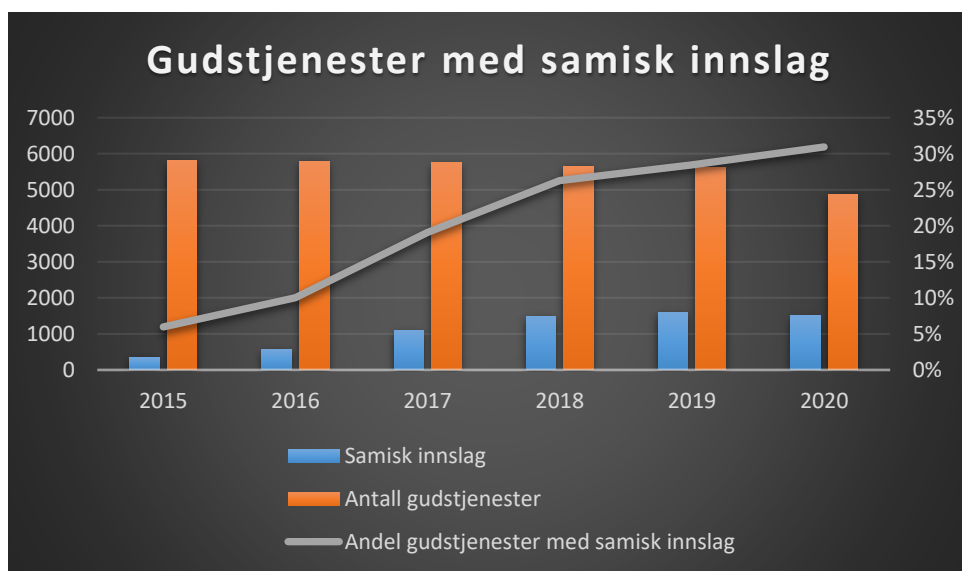
Det er feiret 749 færre gudstjenester enn i 2019 og antall fysiske gudstjenestedeltakere er mer enn halvert. Samtidig har vi opplevd en imponerende evne til omstilling, lojalitet mot krevende rammevilkår, digital kompetansebygging og tilpasning til en ny måte å være til stede i menneskers liv som kirke på nett. Mange har vært en del av lokalmenighetenes digitale gudstjenestefellesskap. Påsken 2020 ble gudstjenester fra Nidarosdomen produsert nasjonalt for Den norske kirke, og i perioden derfra og frem til 17. mai ble gudstjenester fra Nidarosdomen sendt hver søndag på NRK1.

3.1.1 Samisk gudstjeneste- og kirkeliv

Alle gudstjenester i Nidaros bispedømme skal ha samiske språkmarkører. Prostene melder at mange menigheter nå har nådehilsen og/eller velsignelsen på sørsamisk i så å si alle gudstjenester. Tallmessig kan det se ut til at det er færre menigheter nå som har sørsamisk i sin gudstjenesteordning (66 menigheter i 2019 og 62 menigheter i 2020). Nedgangen skyldes sammenslåing av menigheter, reelt er det en oppgang på én menighet.

På grunn av koronapandemien har det vært færre gudstjenester i 2020, men prosentandelen av gudstjenester med samisk innslag har økt fra 28% i 2019 til 31% i 2020.

Prosten i Namdal påpeker at det er viktig at alle som har liturgiske funksjoner får nødvendig opplæring i sørsamisk uttale av de liturgiske leddene. Prest og diakonimedarbeider i Saemien Åålmege har tidligere år vært rundt og øvd inn dette prostivis med prestene. Dette har stoppet opp i 2020 pga korona. Både fra Samisk kirkeråd og Saemien Åålmege arbeides det med å oppdatere lydfiler på nett etter siste revisjon av liturgien.

I trosopplæringa oppfordres alle menigheter til å ha innslag fra samisk språk og kultur. 42 menigheter har dette nedfelt i ett eller flere tiltak. Det kan være så enkelt som at man bruker en sang med (sør-) samisk tekst på babysang eller mer i andre tiltak.

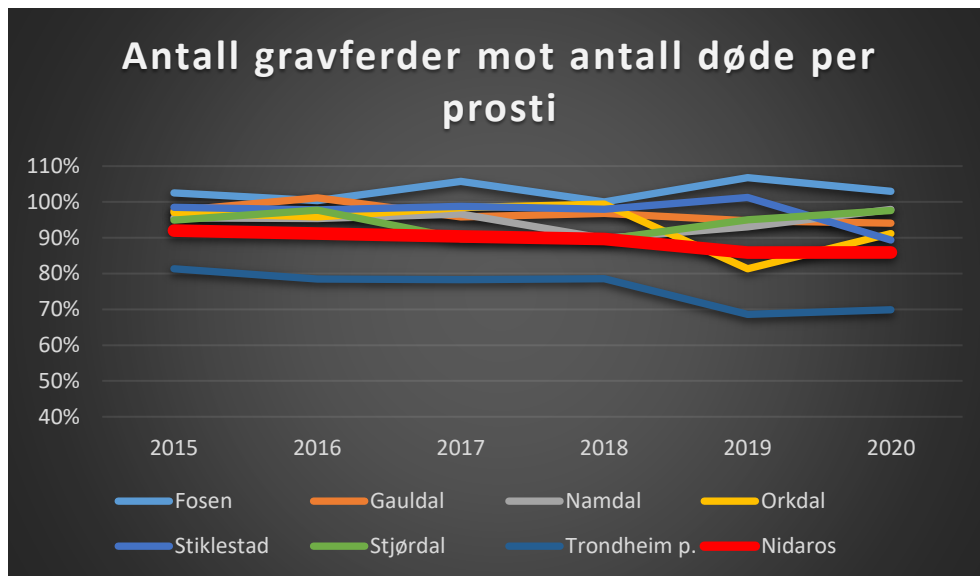
3.1.2 Vigsler

Med sterke begrensninger i mulighetene for å samle mange til fest og feiring, var det mange som dette året satte sine bryllupsplaner på vent. Om dette forteller statistikken sitt tydelige språk. Sammen med en tydelig nedgang i kirkelig vigsler over mange år, er det ikke overraskende at koronaåret viser en nedgang fra 594 vigsler i Nidaros i 2019 til 388 vigsler i 2020.

3.1.3 Gravferd

2019 sank andelen av kirkelig gravferd markant i bispedømmet, med en nedgang i prosentpoeng fra 90% i 2018 til 86% i 2019. Denne utviklingen har ikke fortsatt i 2020, prosenttallet ligger fortsatt på 86%.

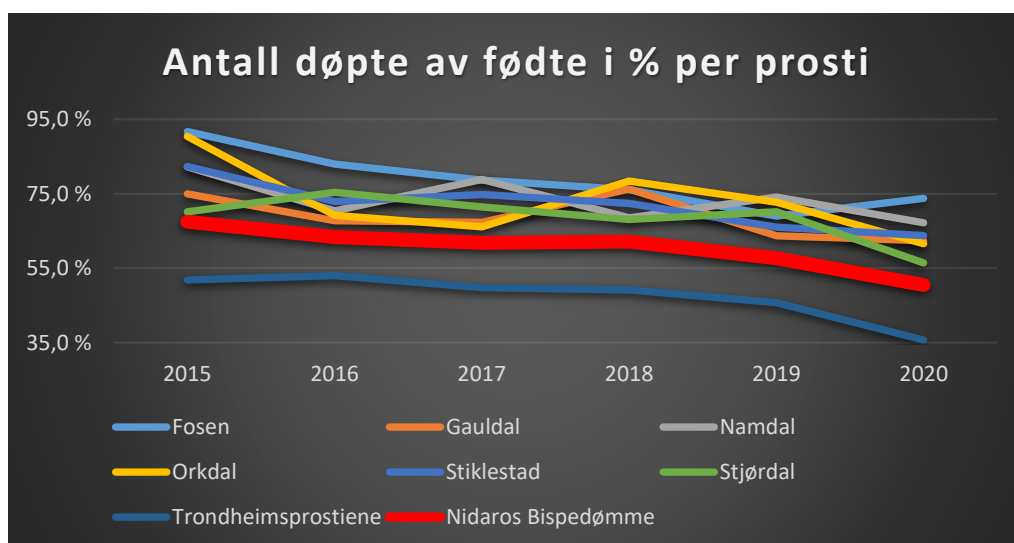
I Trondheim var nedgangen i 2019 på hele 10 prosentpoeng. Denne dramatiske nedgangen har ikke fortsatt i 2020. Det er det verd å merke seg. Likevel er det viktig å ha et særskilt fokus på kommunikasjon om gravferd i Trondheim. Sammen med Kirkelig fellestråd i Trondheim vil bispedømmet arbeidet grundig med problemstillingen, også sett i lys av at det etableres tre nye livssynsårpne/-nøytrale seremonirom i byen; to i kommunal og ett i privat regi.

3.2 Dåp og trosopplæring

3.2.1 Dåp

I Nidaros ble det i 2020 feiret 402 færre dåp enn året før. For bispedømmet som helhet har dåpsprosenten sunket fra 57,7% til 50,5%.

I Trondheim har den sunket fra 45,8% til 35,7%. Det er en dramatisk nedgang til et urovekkende lavt nivå. Tilsvarende utvikling ser vi i Stjørdal, Orkdal og Namdal prosti.

Når medlemsundersøkelsen viser lave tall for trostilslutning hos unge voksne i Nidaros og det meldes at det synes å være unge voksne født mellom 1990 og 2000 som melder seg ut, ser vi trolig noe av dette igjen i dåpstallene. Til sammen utfordrer dette til økt fokus på aldergruppen unge voksne.

Samtidig har det vært arbeidet godt i lokalmenighetene med å legge til rette for dåp, både i egne dåpsgudstjenester og med dåp for enkeltfamilier. Familier som har utsatt sin planlagte dåp har blitt kontaktet og fulgt opp. Dette er et fokus som må videreføres.

Tross krevende rammer for dåp og dåpsfeiring, er det mange gode tilbakemeldinger på kirkas imøtekommenhet og tilrettelegging for dåp. Dåp i hovedgudstjenesten er en mulighet for tilknytning til menigheten. Egne dåpsgudstjenester gir mulighet til større nærhet og et tydeligere dåpsfokus.

I 2020 har oppfølging og invitasjon til dåp vært preget av oppsøkende virksomhet fra menighetene med initiativ og samtaler en-til-en. Dette fordi koronasituasjonen har redusert muligheten til ordinære møteplasser og kampanjer. Dåpspraksis og utviklingstrekk krever kontinuerlig oppfølging. Derfor har vi flere ganger drøftet dette med proster og kirkeverger, og i ledelsesdialog og visitaser.

«Drop-in-dåp» har også i 2020 vært tydelig på agendaen, ikke minst på grunn av koronasituasjonen. I så måte ser vi med forventning på at en av våre sokneprester, Stein Ellinggard, i 2020 fikk Olavsstipendet for å forske mer på dette temaet.

3.2.2 Trosopplæring

2020 ble et annerledes år for trosopplæringa, og mange tiltak ble ikke gjennomført. Tross korona har totalt 15 552 barn og unge deltatt på ulike trosopplæringstiltak i Nidaros bispedømme i 2020. I 2019 var tallet 20 271. Det betyr en nedgang på vel 23%, som i stor grad må tilskrives korona.

Av trosopplæringstiltak som var planlagt, ble 957 gjennomført mens hele 500 ble avlyst på grunn av korona. 190 tiltak ble endret slik at de tross alt kunne gjennomføres. 43 tiltak ble gjennomført med kun digitalt oppmøte.

Tall, f eks på hvor mange som fikk 4-årsbok i 2020, er ikke sammenlignbare med tidligere år. Noen menigheter har ikke fått møte sine 4-åringer, andre har over 100% «deltakelse» i og med at de har valgt å sende boka i posten.

Utendørs tiltak har vært enklere å gjennomføre. Barn har vanskelig for å holde på «en-meter'n», og ute er det ikke like stor smittefare. Det er lettere å møte opp på et utendørsarrangement, gjerne på en hverdag. Da er folk mer på «hjemmebane», kirka kommer til dem i stedet for at de må oppsøke kirka.

Babysang må nevnes særskilt i koronaåret, den er viktig både for trosopplæringa og for diakonien, og for kirkas kontakt med nybakte foreldre. Denne tabellen viser antall babysangarrangement i bispedømmet. Tross en tydelig nedgang fra i fjor, har mange menigheter kunnet opprettholde dette tilbudet også i koronaåret:

Prosti	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fosen	96	96	102	81	105	127
Gauldal	176	92	187	172	181	159
Heimdal og Byåsen	622	560	613	731	739	457
Namdal	111	21	27	66	54	64
Nidaros domprosti	84	57	48	63	57	29
Orkdal	195	220	265	152	144	99
Stiklestad	167	115	206	260	313	188
Stjørdal	110	88	174	123	68	52
Strinda	180	345	366	335	436	256
Nidaros	1741	1594	1988	1983	2097	1431

Siden mange har utsatt dåpen eller utsatt å melde barnet til dåp i år, blir relasjonsbyggingen gjennom babysang ekstra viktig. Slik legger vi et godt grunnlag for videre kontakt med kirka og mulighet for å velge dåp seinere.

De som har ansvar for trosopplæringa, melder også at korona har slått ut begge veier: Lavere deltakelse fordi foreldre ikke ønsker å la barna møte opp andre plasser enn barnehage og skole; høyere deltakelse, særlig i høstsemesteret, fordi barn og unge er «sulteforet» på sosiale møteplasser i koronaåret.

Det er imponerende at trosopplæringa har kunnet nå så mange barn og unge til tross for korona, og grunnen til det er dyktige og kvalifiserte ansatte. Disse er den viktigste ressursen trosopplæringsarbeidet har. Korona-perioden har vist hvor tilpasningsdyktige, kreative og fleksible våre ansatte er rundt om i bispedømmet. Samtidig meldes det om slitenhet, særlig utover høsten da smittetallene steg igjen og det ble nye innstramninger, ofte på kort varsel. Det planlegges, endres litt på tiltak, må endres igjen, planlegges på nytt - og til slutt må man kanskje avlyse det hele.

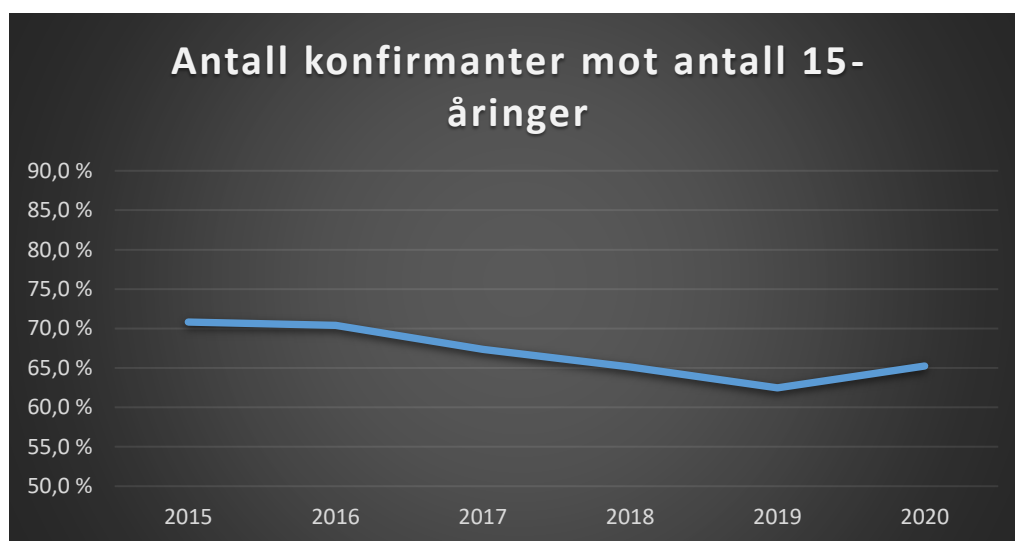
Mange føler på et enormt ansvar. Det skal være trygt å komme til kirka. Vasking, spriting og ommøblering, kanskje bytte av lokale, krever mye av de ansatte. Mange ønsker ikke å bruke for mange frivillige inn i aktivitetene rett og slett fordi desto flere det er på et arrangement, desto større er sjansen for at eventuell smitte sprer seg. Noen frivillige er selv i risikogruppe for smitte.

Flere ansatte i trosopplæringen tar ekstra utdanning, da særlig årsenhet i menighetspedagogikk over fire semestre. Tre av våre medarbeidere fullførte dette studiet før jul i år.

3.2.3 Konfirmasjon

Det er gledelig å se at oppslutningen om kirkelig konfirmasjon har økt i Nidaros, fra 62,5% i 2019 til 65,2% i 2020.. Andelen har gått opp i alle prosti, med unntak av Namdal og Stjørdal. Særlig gledelig er den sterke økningen vi ser i Trondheim, fra 49,8% i 2019 til 56 % i 2020.

Etter nedstengningen i mars 2020, var det ikke alle konfirmantene som fikk så mange undervisningstimer som var planlagt, og leirer og samlinger ble avlyst. Likevel var det mange menigheter som tenkte alternativt. Det ble undervist på nett og noen benyttet digitale opplegg som «Nett-konfirmant» (Sjømannskirken) og «Delta Konflogg» (IKO). Noen menigheter gjennomførte konfirmantsamlinger i friluft, andre inviterte til «Walk and talk» med hver enkelt konfirmant.

Dette var en krevende situasjon å stå i for både ansatte, foreldre og konfirmanter. Domprosten i Nidaros skriver i sin årsrapport at «Konfirmantansvarlige tilkjenner en sårhet for ungdommene som i

dette året har fått sin hverdag forandra og begrensa. Hvordan kunne vi som kirke gi dem et så godt opplegg som mulig?»

Konfirmasjonene måtte utsettes til høsten. Dermed ble undervisning for et nytt kull startet opp før fjorårets kull var konfirmert. Det var naturlig nok krevende for ansatte å «kjøre dobbelt» på denne måten, og å måtte organisere en smittevernstilpasset konfirmasjon som var langt fra hovedpersonenes forventninger.

I Nidaros bispedømme har vi et eget «Konfirmantlærerforum». Dette rakk akkurat å samles før nedstengningen i mars. Høstens samling ble derimot avlyst.

Årets store konfirmantnyhet i Nidaros var den regionale leiren «KonfACTION Trøndelag», som ble arrangert i samarbeid med KRIK. I underkant av 200 konfirmanter fra Stjørdal, Rissa, Byåsen, Heimdal deltok sammen med 40 ledere, med strenge smittevernsregler. Dette ble en suksess, og vil bli tilbudt enda bredere høsten 2021, når det forhåpentligvis blir mulig å samle enda flere.

3.3 Kunst og kultur

Antall konserter og kulturaktiviteter, og ikke minst antall deltakere, har naturlig nok gått ned i 2020 i takt med nedstengning av samfunnet. Tallene og erfaringene viser likevel at det har vært stor vilje og evne til å holde kulturaktivitet i kirkene i gang til tross for koronapandemien.

Dette sier noe om kulturens og kirkemusikkens betydning, men er også et tydelig signal om at kultur er en av de aller viktigste døråpnerne inn til menigheten og evangeliet – og for mange et viktig tilskudd i en krevende tid.

Kirkens tilstedeværelse på Olavsfest i Trondheim har vært betydelig opptrappet de siste årene. I 2020 ble festivalen arrangert digitalt. Det hindret ikke at kirken var på plass med samtale- og kulturprogram.

År	Konserter				Andre kulturaktiviteter			
	i regi av menigheten		i regi av andre		i regi av menigheten		i regi av andre	
	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere
2017	688	80749	517	94325	219	15914	61	4325
2018	586	79991	419	76675	192	16026	75	9439
2019	624	74956	405	81611	278	22205	42	4887
2020	400	27024	252	17711	130	8688	34	1703

3.4 Kirken og samfunnet

3.4.1 Diakoni

79 sokn i Nidaros har hatt diakonal betjening i 2020, det tilsvarer 66,4 % av soknene i bispedømmet. Dette plasserer oss rett over landsgjennomsnittet (60,1%), men vi ønsker at antallet skal øke ytterligere.

Smittevernshensyn har gjort det diakonale arbeidet krevende i år. Omsorgsarbeidet på institusjonene kan ha bestått av visning av digitale opptak fra kirken eller utendørs samlinger. Det har vært store lokale variasjoner i forhold til hvor strengt institusjonene har praktisert smittevern og i hvilken grad de har åpnet for kirkens ansatte.

Andre diakonale tiltak i en pandemisituasjon har vært samtaletilbud på kjøpesenter, pr. telefon eller som spaserturer («Walk and talk»), utegudstjenester eller åpne kirker. Den spesielle situasjonen kan nok øke behovet for sorggrupper og samtaler i ettertid av pandemien.

Nidaros bispedømmeråd har i 2020 lagt til rette for en forsterket, bredere og mer innovativ innsats på diakonifeltet ved tilsetting av Rådgiver diakoni og samfunn i full stilling. Tidligere diakonirådgiver hadde 60% stilling.

I november var Nidaros bispedømmeråd med på å arrangere den digitale konferansen «Nyskapende samarbeid». Her ble menighetene oppfordret til å tenke bredt om samarbeid og involvering med flere aktører i lokalsamfunnet.

Vi har også støttet omleggingen av Kirkens SOS Trøndelag, fra å være en del av Kirkens bymisjon Trondheim til å bli inkludert i landsforeningen Kirkens SOS. Bispedømmerådet har bidratt økonomisk og invitert menigheter til å engasjere seg i dette viktige diakonale arbeidet.

3.4.2 Vennskap, misjon og dialog

Ti sokn i Nidaros driver et aktivt integreringsarbeid. Det kan bestå av språkkafé, strikkekafe eller matutdeling. Utdeling av mat er det et økende behov for. En menighet i Trondheim forteller at det i løpet av noen få måneder i 2020 var en økning fra ca. 20 til ca. 35 husstander som fikk hjelp.

I bispedømmet finnes det tre fora for religionsdialog:

- Kirkelig dialogsenter Trondheim
- Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn i Trondheim
- Forum for muslimsk-kristen dialog i Trondheim

Fra et missiologisk synspunkt har smittevernsrestriksjonene ført noe bra med seg. Kreativ tenkning og oppdagelse av nye muligheter har gjort at kirken på mange måter har nådd lengre og bredere og har kommunisert evangeliet på nye måter. Mange digitale arrangementer har oppstått, og andakter og gudstjenester er produsert og formidlet på nye måter og tidspunkt.

Aktiviteten i misjonsorganisasjonene og arbeidet med menighetens misjonsavtaler har imidlertid lidd under fjorårets pandemi. Inntekter til misjon er sterkt redusert. Dette ble forsøkt kompensert ved at SMM nasjonalt satte i gang en aksjon kalt «Sammen som kirke i hele verden», der menigheter ble utfordret på en digital innsamlingsaksjon til samarbeidskirker i andre land. Aksjonen foregikk mellom pinse og sankthans. Bare sju menigheter i Nidaros deltok.

100 av menighetene i Nidaros (78%) har avtaler om misjon. 96 av disse gir til en av organisasjonene i «Samarbeid menighet og misjon» (SMM). Etter en evaluering av SMM i 2020, foreslås det nå at kirken selv fullfinansierer stillinger og aktiviteter knyttet til SMM.

Det har ikke vært vesentlige endringer når det gjelder inngåelse av misjonsavtalene i fjor. Vi har derimot fått flere menighetssammenslåinger de siste par årene. For flere av disse mangler en videreføring av misjonsavtalene.

Vennskapskirker:

Vestre synode i Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus (EECMY), Etiopia: I januar dro biskop Herborg Finnset og fire andre fra bispedømmestaben til Etiopia og besøkte vennskapskirken der (vestre synode i EECMY). På grunn av uroligheter i landet skjedde møtet med vennskapskirken i hovedstaden. I tillegg ga besøket et flott innblikk i arbeidet til NMS og Kirkens Nødhjelp i landet, og møte med den etiopisk-ortodokse kirken.

Den lutherske kirken i Jordan og det Hellige land (ELCJHL): Pensjonert prest Knut Kittelsaa skulle være vertskap knyttet til Jesu dåpskirke i Jordan i noen måneder. Det ble bare snaut tre uker på grunn av koronapandemien.

Härnösand stift: Det har ikke vært noen treffpunkter med *Härnösand* stift i løpet av 2020.

3.4.4 Kommunikasjon og digitalt nærvær

Kommunikasjonsarbeidet i Nidaros bispedømme fikk en helt ny retning 12. mars. Siden den gang har mye handlet om digital tilstedeværelse, både for biskop og bispedømmeråd, men også i alle våre menigheter. Det har vært produsert og publisert gudstjenester, konserter, trosopplæringsaktiviteter,

etterutdanningsdag, samtaleprogram og webinar. Gjennom påsken 2020 ble det lagt ut om lag 150 sendinger i nett og sosiale medier, først og fremst gudstjenester. Det har også blitt produsert nasjonale TV- og nettsendinger, både i påsken 2020 og flere søndager under nedstengningen.

Denne tabellen fra Rambølls kartlegging viser digitale aktiviteter i bispedømmet 12. mars – 31. desember 2020. 51 % av menighetene i Nidaros svarte på undersøkelsen, prosenttallene viser hvor stor andel av disse menighetene som gjennomførte de ulike digitale tiltakene:

Digitale aktiviteter	12.mars-15.juni	16.juni-31.desember	Antall svar (12.03-15.06)	Antall svar (16.06-31-12)
Gudstjeneste	69 %	54 %	42	40
Publisering av video (preken, andakt, bønner..)	64 %	31 %	39	23
Publisering i tekstform (preken, andakt bønner..)	36 %			
Publisering av salmer eller korte musikkinnslag		26 %		19
Konserter	20 %	22 %	12	16
Konfirmansundervisning	46 %	14 %	28	10
Trosopplæring (unge/barn)	56 %	35 %	34	26
Sjelesorgsamtaler (telefon/web)	51 %		31	
Chat-tjeneste		4 %		3
Tilbud til de med vanskeligere livssituasjon pga.cov1	20 %		12	
Tilleggsutendelse av nyhetsbrev/statusoppdatering	69 %		42	
Annen aktivitet eller arrangement	31 %		19	
Babysang		8 %		6
Digitale samlinger via nett		12 %		9
Digitale skoletilbud		7 %		5
Ikke gjennomført noen digitale aktiviteter	8 %	18 %	5	13

Nidaros bispedømme satser bredt på nett og sosiale medier, både med aktiv nyhetsformidling og med ulike interne og eksterne servicefunksjoner og ressurser. I 2020 har vi også satset bredt på en digital kampanje om kirkens omsorgsarbeid. Hovedbudskapet har vært at «der du bor, der er kirken tilstede med omsorg», og Berre kommunikasjon har produsert flere filmer for formålet. Seertallene på kino og i sosiale medier har vært gode (pr. 17.2 hadde vi hatt over 200.000 visninger på filmene på Facebook), og om lag 130 har (i skrivende stund) meldt seg som frivillige.

3.4.5. Samarbeid kirke-skole

På grunn av smittevern hensyn ble det arrangert langt færre skolegudstjenester enn tidligere. Noen gjennomførte som planlagt, andre hadde tilbud til utvalgte trinn, utegudstjeneste, julevandring, eller digitale opptak som ble vist i klasserommene.

I 2021 blir det ekstra viktig å bevare vår tette relasjon til skolene, slik at vi kan ha ordinære skolegudstjenester og godt kirke-skole-samarbeid når pandemien er over. Dette sitatet fra årsrapporten til prosten i Fosen kan være lovende i så måte:

«Tilbakemeldinger fra prestene tyder på at gode samtaler med skole-/barnehagedere om hva man kunne få til under pandemien, også kan vise seg å bære frukt på et senere tidspunkt. Her var det også et «frislepp», som kan synliggjøre nye veier.»

3.5 Rekruttering

3.5.1 Rekruttering til kirkelige stillinger

Det er viktig å lete bevisst etter hvilke rekrutteringstiltak som fungerer. Bispedømmerådet har tilbudt signeringshonorar i tre utlysninger i 2020, men kun én av dem resulterte i tilsetning. Bevisstheten om rekrutteringsutfordringen øker i hele virksomheten, og i 2020 deltok bispedømmet på digital utdanningsmesse i samarbeid med flere yrkesgrupper i kirken for å vise frem bredden i studie- og jobbtilbud. Ungdomsrådet vier temaet stor oppmerksomhet og sprer informasjon via sine kanaler.

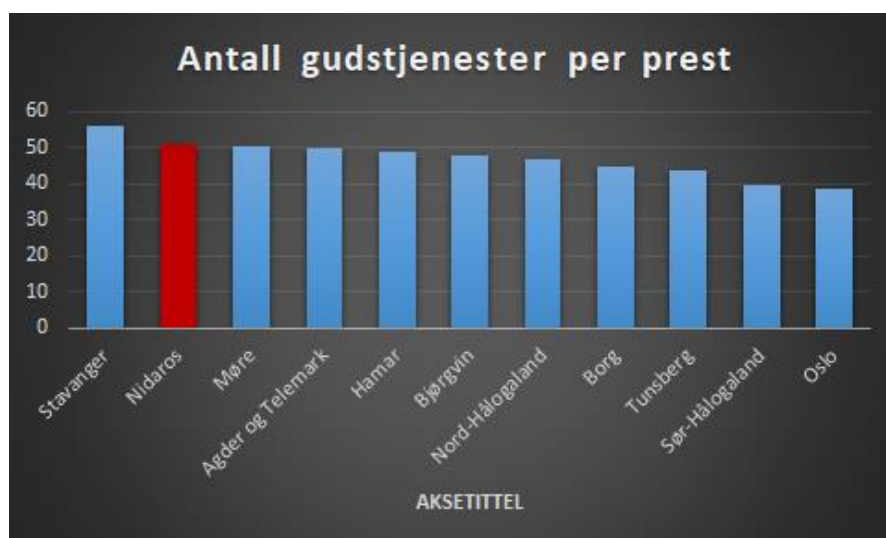
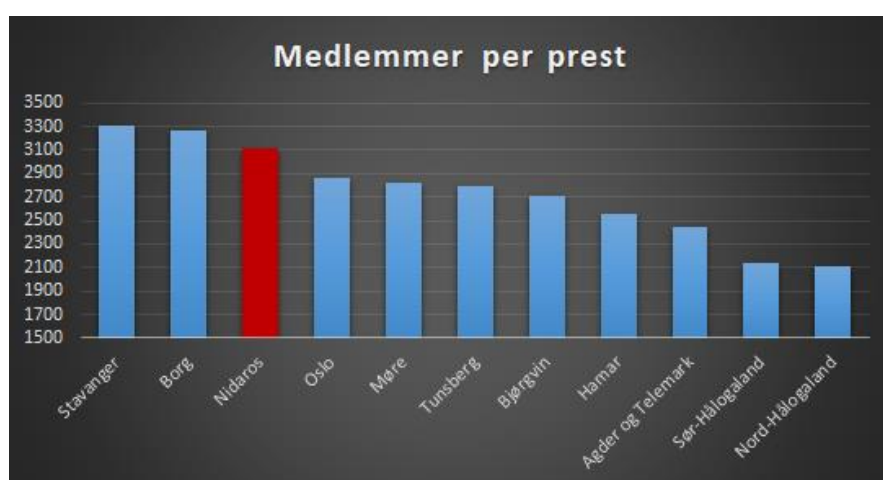
Det er ofte bare én og to søkere til prestestillinger, enkelte ganger ingen, og selv ikke i byene er det mange søkere å velge mellom. Årsaksbildet er sammensatt: Det er ingen kirkelige utdanningsinstitusjoner i regionen, mange prostier preget av store avstander og små kirkelige arbeidsmiljøer, og i deler av bispedømmet har ungdomsarbeidet (som gjerne er rekrutteringsfremmende) stått relativt svakt en stund.

Nidaros biskop besøkte MF våren 2020 med et undervisningsopplegg om «kallet» for 6. semester. Sommervikartjenesten for teologistudentene er et virksomt og tydelig rekrutteringsverktøy. Bispemøtets utvidede program "Veien til vigslet tjeneste" legger til rette for økt rekruttering også innenfor de andre tjenestegruppene. Dette ble gjennomført i 2020, men bispedømmevis på grunn av koronapandemien.

Bispedømmet har tilsatt 12 kvalifiserte prester i 2020, hvorav én prost i en lenge vakant stilling. Tre av de nytilsatte er nyutdannede. Én har blitt kvalifisert gjennom Kirkerådets evalueringsnemnd, og ble ordinert i august 2020.

3.5.2 Ressursbruk og arbeidsmiljø

Nidaros er blant bispedømmene med flest kirkemedlemmer per faste årsverk. 3114 medlemmer er 13 % over landsgjennomsnittet (2739). Nidaros ligger også høyt når det gjelder antall gudstjenester per prest; 50,9 er nesten fire flere enn landsgjennomsnittet på 47. Også når det gjelder øvrige kirkelige handlinger ligger Nidaros relativt høyt.

Vi har ikke arbeidet med hvilke konsekvenser dette for arbeidspress og arbeidsmiljø. Som en følge av modellen for fordeling av ressurser (KM-sak 09/19) basert på statistikk og økonomi mellom 2015 og 2017 er det neppe grunnlag for å anta at Nidaros kommer dårligere ut, og heller ikke medarbeiderundersøkelsen fra 2019 antyder spesielle utfordringer på dette feltet. Det pågår kontinuerlig arbeid for forsvarlig geistlig betjening, men utfordringen med egnede ordninger ved vakanser og sykemeldinger tiltar med avstanden fra Trondheim. Nidaros har arbeidet aktivt med å

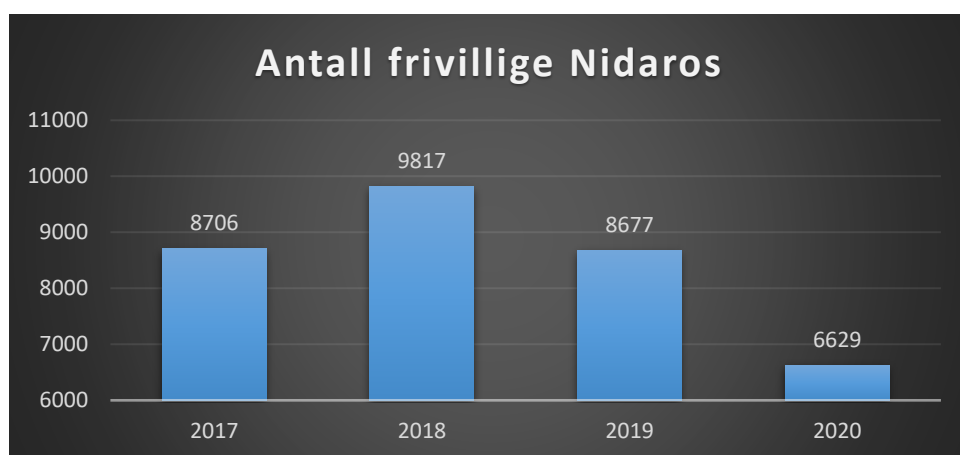
utvikle løsninger med "second career"-kandidater både for langtidsvikariater og med tanke på utvikling av kandidater for fremstilling i evalueringsnemnda.

Nidaros bispedømmeråd har 12,1 administrative stillinger. 9,5 av dem (78,5%) er fagstillinger, mens 2,6 (21,5%) er merkantile/administrative. Halvparten tilhører avdeling for kirke og samfunn, den andre halvparten jobber med personal og administrasjon.

3.5.3 Frivillige i menighetene

Den markante nedgangen i antall frivillige i 2020 skyldes nok pandemien, de mange avlyste arrangementene og behovet for å begrense antall frivillige på hvert arrangement (pga smittevern).

Pandemien har gjort frivillig-arbeidet langt mer krevende. I år har det ofte handlet om smittevern, registrering, vasking osv... De frivillige har vært nødt til å avvise folk på grunn av antallsbegrensning og rettledet de som ikke overholder avstand- og smittevernsregler.

En prest i Fosen prosti skriver: «Jeg tenker at vi har mistet noen av de faste frivillige, på grunn av uforutsigbarhet knyttet til avlyste gudstjenester osv. Jeg tror også vi har mistet noen på grunn av frykt for smitte. Mange av våre frivillige er eldre.»

Nidaros bispedømmes diakonikampanje tyder likevel på at potensialet for økt frivillighet er tilstede. I skrivende stund har om lag 130 personer fra hele Trøndelag meldt seg til tjeneste i sin lokalmenighet.

Utfordringen nå blir å få de frivillige tilbake etter pandemien. Kanskje har de tillagt seg andre vaner, er skeptiske til å forplikte seg på nytt eller fremdeles vil kjenne på bekymring i forhold til helse og smittevern.

3.5.4 Tilbud til unge

Bispedømmerådet satser på ungdomsarbeid, og har etablert en ny rådgiverstilling for ungdom og oppvekst.

Ungdomslederkurs er et tilbud i flere menigheter. For mange ungdommer blir det en forlengelse av konfirmantåret. Når lederutvikling er det eneste tilbudet etter konfirmanttiden, kan ungdomslederopplegget bli et diakonalt tiltak for ungdommene selv, like mye som kursing av ledere.

I Trondheim arbeides det med prosjekt «Ukirke». Dette er en nyvinning som kan samle og etablere møtepunkt på nye måter og steder, og det kan inspirere til flere kommune-kirke-samarbeid om ungdom. Så langt har Ukirken bidratt med frokost på ungdomsskolene, det har vært en suksess som både ungdommer, lærere, kommunalt ansatte og kirkas ansatte applauderer.

3.5.5 Ungdomsdemokrati

Ungdomsråd og Ungdomsting har vært preget av pandemien i 2020. Rådet har hatt tre møter, mens det planlagte tinget på Frosta ble avlyst. Også «Ungdomstinget v.2.0», som skulle være et éndags alternativ til det opprinnelige Ungdomstinget, måtte avlyses.

Ungdomsrådet sendte to delegater til Ungdommens Kirkemøte.

3.6 Pilegrimsarbeidet

I koronaåret 2020 ble grunnlaget for å ta imot utenlandske pilegrimer i Nidaros nærmest utradert. Noen av pilegrimsherbergene måtte holde stengt pga mangelfull kapasitet knyttet til smittevernskrav. Likevel ble det registret 449 langvandrere og utstedt 384 Olavs brev ved Nidaros Pilegrimsgård.

I Nidarosdomen ble det holdt åpen pilegrimsgudstjeneste kl 18 hver dag fra medio juni til medio september. Selv om Olavsfest ble digital, prioriterte kirken i samarbeid mellom domkirkestaben og pilegrimsprestetjenesten å gjennomføre fysiske pilegrimsgudstjenester gjennom både festival og full sesong, slik at alle pilegrimer ble invitert til liturgisk mottakelse i katedralen. Pilegrimsmottaket i Nidaros pilegrimsgård ble tidvis noe nedskalert sammenliknet med de siste år, men pilegrimene som ankom fikk fullverdig mottakelse i samarbeid mellom Pilegrimsgårdens stab og frivilligheten i pilegrimsbevegelsen. Tabellen under viser de siste fem års oversikt over langvandrere (pilegrimer som går over flere døgn) og antall Olavs brev (som gis til de som har gått mer enn 10 mil inn til Nidaros)

	Langvandrere	Olavs brev
2016	1123	1045
2017	1172	1040
2018	1326	1170
2019	1462	1310
2020	449	384

Sentralmotivet i et pilegrimsalter malt av Håkon Gullvåg ble båret på ski fra Nittedal kirke 5. mars med planlagt inngang i Nidarosdomen palmesøndag og kunstneriske bidrag underveis. Prosjektet måtte avsluttes ved inngangen til Rondane 12. mars pga pandemien, men ble tatt opp igjen om sommeren i samarbeid med Olavsfest. Olsoknatta ble pilegrimsalteret båret inn i Nidarosdomen under Olavsvaka.

En syning-seilas på Kystpilegrimsleia fra Herøy til Trondheim ble gjennomført siste uke i august. Pilegrimsprest, biskoper i Møre og Nidaros og de fleste ordførere på strekningen var involvert.

Det svensk-norske samarbeidet om St. Olavsleden mellom Selånger og Nidaros ble skadelidende under pandemien. Det var i 2020 planlagt utstrakt norsk-svensk samhandling om vandringer og kulturelle prosjekter langs leden. Arbeidet med «pilegrimspoden» og prosjektet «Pilgrim över grenser» er likevel godt videreført i digitale møter, der både Stiklestad pilegrimsenter, Selånger Pilgrimsentrum og Nidaros Pilegrimsgård bidrar sterkt.

3.7 Biskopenes virksomhet

På grunn av pandemien har **biskop Herborg Finnset** vært nødt til å tilpasse virksomheten. Nedstengningen førte til stengte kirker, sterke begrensninger på gravferd og omlegging til digitale gudstjenester. Det var behov for rådgivning, praktisk tilrettelegging og verdipreget krisekommunikasjon. Rådgiverne på bispekontoret og biskopen har deltatt i jevnlig digitale informasjonsmøter for kirkeverger og proster.

Ordinasjoner og vigslinger er gjennomført som planlagt, men med tillatt antall deltakere. Kirkejubileene har stort sett blitt utsatt, unntaket er jubiléet for Leksvik kirke (350 år) som ble gjennomført med smitteverntiltak og strømming.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Kirkerådet har i nært samarbeid med bispedømmene arbeidet systematisk med å styrke kvaliteten i styring og kontroll i virksomheten.

4.1 HMS og arbeidsmiljø

4.1.1. Sykefravær

Sykefraværet for 2020 var på 6.69% for presteskapet, og 1,67% for administrativt ansatte. Når det gjelder presteskapet er dette nesten en dobling av tallet fra 2019. 2020 har vært preget av mange langtidssykemeldinger som ender i opphør av arbeidsforhold, enten fordi tilrettelegging ikke er mulig eller fordi det ikke er aktuelt. Trenden vil fortsette i 2021. De fleste av de ansatte dette gjelder er i alderen 62+. Prostene og avdelingsledere jobber systematisk med fraværsoppfølging, enten den er arbeidsrelatert eller ikke. Samarbeid med BHT, Nav og Arbeidslivssenter er godt, og brukes aktivt. Sykefraværstall rapporteres til RAMU, som følger med på utviklingen over tid.

4.1.2 Arbeidsmiljøundersøkelse

Medarbeiderundersøkelsen fra 2019 er fulgt opp i prostiene. Tiltak som er bestemt på grunnlag av funn i rapporten er rapportert til RAMU, og noe er innarbeidet i prostienes HMS-handlingsplaner.

Fra prostinivå er en rekke forskjellige tiltak innmeldt. Prostiene har iverksatt blant annet stabsutvikling, målsettinger om faglig utvikling i alle medarbeidersamtaler, vernerunder med økt fokus på den fysiske arbeidsplassen, vurdering og drøftinger knyttet til vikarbruk ved fravær, samt styrket oppmerksomhet rundt hvordan en mottar nye medarbeidere.

Medarbeiderundersøkelsen avdekker at en god del av utfordringene i arbeidsmiljøet er knyttet til samarbeidsforhold på tvers av eller mellom arbeidsgiverlinjene. Nidaros bispedømme erfarer derfor at det er en svakhet at kun presteskapet deltar i undersøkelsen og blir aktivisert i oppfølgingen av funn og tendenser i den.

4.1.3 Rutiner for intern varsling om kritikkverdige forhold

Felles HMS-håndbok med rutiner er et ryddig og godt verktøy, men det er et stykke vei å gå for å gjøre den kjent bant de ansatte. RAMU har oppmerksomhet på dette.

Alle avvik og varsler sendes i kopi til stiftsdirektør, uavhengig om de håndteres og lukkes av prosten. Disse arkiveres i P360. Alle varsler og avvik rapporteres i RAMU

4.2 Likestilling

Nidaros har en kvinneandel på omlag 42% i presteskapet (inkludert biskoper, proster og spesialprester). Det er en merkbar nedgang i forhold til året før da det var tilnærmet likevekt. Dette er ingen tilsiktet utvikling, men utelukkende knyttet til rekrutteringsforhold: Flere kvinner enn menn har sluttet og flere nytilsatte er menn.

Ved bispedømmekontoret er fordelingen mellom kjønn relativt lik, men i ledergruppen er det ingen kvinneligere ledere (når man ser bort fra biskopene). Dette på lik linje med fire andre bispedømmer. Nidaros har og har hatt kvinnelig leder av bispedømmerådet, og domprosten er også kvinne.

Begge de to deltidsansatte ved bispekontoret er kvinner. Alle øvrige stillinger er 100% stillinger. I prostegruppa er kvinneandelen 25%. For 5-10 år siden var kvinneandelen mellom 40 og 50%. Forholdet må utlignes og vil tillegges rimelig vekt i fremtidige tilsettingsprosesser.

I 2020 besto søkermassen i Nidaros av flere menn enn kvinner, men det er vanskelig å se dette som annet enn helt tilfeldig. Kun 25% kvinner søkte på stilling i Nidaros. Der er vi dessverre lavest i landet. Fire kvinner og åtte menn ble tilsatt, altså en av 3. Tre av bispedømmene ligger lavere enn Nidaros her.

4.3 Vurdering av mislighetsrisiko

Nidaros bispedømmeråd har i tett dialog med internrevisor og personvernombud i Kirkerådet gjennomgått og utarbeidet ROS-analyse Virksomhetsstyring. Denne er revidert 2.12.20 og skal følge Virksomhetsplanen 2021 som er vedtatt av bispedømmerådet.

I 2020 har det vært fokusert særlig på tre forhold:

- HMS
- Personvern og informasjonssikkerhet
- Kontinuitets-planlegging i forbindelse med covid-19 pandemien.

Det gjenstår noe for å sikre bedre opplæring og forståelse i alle ledd i organisasjonen med hensyn til at personvern og informasjonssikkerhet.

Alle proster har fått jevnlig tilsendt nye oppdaterte ROS-analyser knyttet til smittevern med tanke på egen kontinuitetsplanlegging. Det er ikke avdekket store avvik eller situasjoner som har truet driften og kapasiteten til å ivareta virksomhetskritiske hensyn som beredskap, gravferd og dåp. Dette hensynet ble også ivaretatt under streikeperioden som varte fra 19. desember 2020 til 10. januar 2021.

Bispedømmerådet forvaltet totalt kr 167 468 000 hvorav 118 502 000 var egen drift. Det er gode rutinger knyttet til økonomiforvaltningen både med hensyn til rapportering og kontroll. Internrevisor i samarbeid med eksternt revisjonsfirma har i 2020 gjennomgått tilskuddsmidler til fellesrådene i Røros og Trondheim. Risikoen for mislighold vurderes å være lav.

5. Vurdering av fremtidsutsikter

Det siste året har lært oss at ikke alt blir som vi tror. Det uforutsette kan snu opp-ned på våre forestillinger. Det er en lærdom det er grunn til å ha med seg når vi som virksomhet prøver å legge strategier og planer. Dette handler om å ha evnen til omstilling, takle det uforutsette og justere kursen.

5.1 Etter pandemien

Årsrapporten ble innledet med å beskrive kirken som et fellesskap, et sted hvor vi møtes. Året 2020 har med all tydelighet vist oss hvor viktig det menneskelige møtet er, og hvor mye vi savner å treffes, dele glede og sorg, kjenne på fysisk kontakt – på bare det å være sammen.

Når virussituasjonen kommer under kontroll, når samfunnet igjen skal åpne opp og restriksjonene avvikles, da blir det viktig at kirken er aktivt tilstede, at kirken er åpen, at vi inviterer til fellesskap og at vi er en god samspillaktør i lokalmiljøene.

Det vil være mennesker som mer enn noen gang har kjent på ensomhet, det vil være unge som har lidt overlast i det skjulte hjemme, det vil være mennesker som ikke har hatt noen å dele sorgen med, det vil være de som har tapt fremtidstro og håp, som sitter igjen uten arbeid. Dette er utfordringer som vi må våge å ta tak i og møte. Her har kirken en unik posisjon. Vi er tilstede i alle lokalsamfunn, vi har tillit hos store deler av befolkningen og vi har kompetanse og erfaring. Og ikke minst har vi kloke og dyktige medarbeidere. Vi må våge nærhet, varme og omsorg. Diakoni må ikke bare være for diakonene, men alle kirkelige medarbeidere må tenke og handle diakonalt.

Digitaliseringen har gjort store fremskritt i kirken det siste året. Nå må vi sammen finne ut hvordan den digitale tilstedeværelse kan spille på lag med det fysiske fellesskapet. Hvordan digitale produksjoner kan utfylle de fysiske arrangementene og være et godt tilbud for dem som ikke kan være tilstede fysisk, hvordan digitale kampanjer kan gi mot til å ta del i lokalkirkens tilbud.

5.2 Utviklingstrekk – medlem – dåp – tilhørighet

Nidaros bispedømme er et folkekirkebispedømme – også med hensyn til oppslutning og bredde i alle lokalsamfunn. I alle prostier utenom Trondheim er oppslutningen over 80% av befolkningen. Det vitner om en kirke som er godt forankret lokalt og som oppleves som «vår» kirke.

Allikevel er det grunn til uro knyttet til utviklingen. Trondheim skiller seg ut både med hensyn til medlemsoppslutning og utvikling. Knappe 65% er medlemmer etter et fall på over 3.5 prosentpoeng siste år.

Vi ser noe av det samme mønster med hensyn til dåp som medlemsutviklingen. Prostiene utenfor Trondheim har en dåpsoppslutning på mellom 56% til 73.8% og total sett en svakt nedadgående kurve. Trondheim skiller seg ut med kun 35% dåpsandel i 2020, en nedgang fra året før på 10 prosentpoeng.

Medlemsundersøkelsen fra 2020 viser at medlemmene i Nidaros bispedømme er blant de som ber «minst» ifølge undersøkelsen. Blant de under 30 år er det kun 5% av medlemmene som selv definerer seg innenfor «grønn gruppe» som tror på Gud. Denne unge gruppen skiller seg fra befolkningen ellers, hvor 19% definerer seg som grønn.

Medlemskap, dåp og unge voksne sin tilhørighet til kirken er den største utfordringen som Nidaros bispedømme og menighetene her står overfor. Vi ser en klar sammenheng her som utfordrer oss til nytenkning og kvalitet i alle våre møter med den yngre generasjon. Vi tror ikke at pandemien er det som kan forklare den utviklingen som har pågått over mange år, selv om den nok har hatt en forsterkende virkning.

Samtidig er det på sin plass å minne oss på noen helt grunnleggende utviklingstrekk. Vi kommer fra et homogent samfunn hvor det norske både handlet om fødested, slekt-tilhørighet, felles kultur, felles religion og felles verdsett. Slik er ikke verden lenger, heller ikke Norge. Vi må finne vår identitet som kirke i et samfunn som er i stor endring og hvor også tro og verdier er mer mangfoldig enn tidligere. Det er ikke realistisk at vi skal kunne være en bred folkekirke med en oppslutning på opp mot 90% som vi var helt opp mot 1990-tallet.

Fremtidige kirkelige strategier er å være en åpen folkekirke i et livssynsåpent samfunn som er mangfoldig og preget av kultur møter. Enhetskulturen er et tilbakelagt stadium. Kirken som et tegn i verden, som et vitnesbyrd om Guds tilstedeværelse og frelsen som er gitt oss, er en identitet som vi bør vektlegge i et fler-religiøst samfunn.

5.3 Sørsamisk satsing på tvers av riksgrensen

Samien Åålmege (SÅ) er katedralmenigheten for alle samer i sørsamisk område, fra Saltfjellet i nord til Femunden i sør. Den samiske befolkning er ikke begrenset til norsk side av grensen.

Bispedømmerådet har tatt initiativ overfor både SÅ og Härnösand stift for å drøfte muligheten for et bredere samarbeid som på sikt kan bli en felles samisk menighet for alle på tvers av landegrenser og medlemskap i Svenska kyrkan eller i Dnk. På grunn av pandemien og interne forhold i Härnösand stift, lot det seg ikke gjøre å gjennomføre samtaler direkte om dette i 2020. Det er gjort avtaler om oppfølging og samtaler om disse spørsmål i 2021. Vi tror at det er mye å vinne på et tett og godt samarbeid ikke minst innenfor felt som gudstjenester og liturgi, trosopplæring, konfirmasjon og sørsamisk språkarbeid. Inntil videre er vårt største felles samarbeidsprosjekt, utgivelsen av «Daerpies dierie» - sørsamisk kirke og samfunnsblad med 4 utgivelser i året. Denne avisen har blitt gitt ut siden 1987.

5.4 Nasjonaljubileet Norge i 1000 år

Stortinget har gitt Stiklestad Nasjonale Kultursenter oppdraget med å planlegge og gjennomføre et nasjonaljubileum som både favner bredt og oppleves inkluderende. Hovedpoenget er ikke å få til et stort arrangement 29. juli 2030, men å bidra til å gi impulser fra historien inn i den pågående kontinuerlige samtalen om hvem vi er og hvem vi vil være. Hvilke verdier vil vi slå ring om og hvilke verdier tar vi avstand fra? Hvordan har kristenretten bidratt til utviklingen av det rettssamfunnet vi har i dag? Her skal det ikke feires at noen vant og andre tapte, her skal det være åpenhet om bruk og misbruk av historien, for feilsteg og for framskritt.

I denne store «samtalen» må også Den norske kirke, øvrige kirke- og trossamfunn finne sin plass, sammen med alle andre offentlige myndigheter, institusjoner og organisasjoner. Nidaros bispedømmeråd vil være en god samarbeidspartner inn i dette, men enda viktigere er det at hele Den norske kirke tar dette ansvar.

Styringsgruppen for Nasjonaljubileet Norge i 1000 år, med styreleder Gunnar Bovim i spissen, tar nå initiativ for en tydeligere og mer forpliktende nasjonal forankring. Som regional kirkelig myndighet har vi forventning til at Dnk ved Bispemøtet og Kirkerådet går inn i dette arbeidet.

6. Årsregnskapet 2019

6.1 Ledelseskommentarer

2020 var siste år som Nidaros bispedømmeråd sin virksomhet var forankret i Kirkelovens bestemmelse §23. Ved årsskifte 2020/21 ble Kirkeloven opphevet og erstattet av Tros- og livssynsloven. Med det er skille mellom stat og kirke, som et bredt Stortingsflertall varslet i i 2008 – det såkalte «kirkeforliket», gjennomført.

Den nye Trossamfunnsloven har bestemmelser om Den norske kirke (Dnk), men ikke noe om bispedømmerådene og deres virksomhet. Kirkemøtet som øverste organ i Dnk og har gitt bestemmelser om bispedømmerådene som videreføring av Kirkelovens bestemmelser. Det er ikke forventet vesentlige endringer i bispedømmerådernes virksomhet før Kirkemøte vedtar ny kirkelig organisering..

Tildelingsbrevet fra Kirkerådet for 2020 er det viktigste styringsdokumentet for virksomheten. Bispedømmerådet er forpliktet til å sikre en forsvarlig prestatetjeneste i alle sokn og utføre ellers de oppgaver og forpliktelser som er gitt av lov, forskrift og pålegg.

Det er gjennomført en ny fordelingsnøkkel med hensyn til prestatetjenesten mellom bispedømmene. Nidaros bispedømmeråd har også oppgaver og forpliktelser som går ut over ansvaret for prestatetjenesten. Det handler om drift av presesembete, sørsamisk kirkeliv, nasjonalt pilegrimsmål og samarbeidsaktør opp mot Nasjonaljubileet 2030. Oppgaver som naturlig hører inn under bispedømmerådets virksomhet. Imidlertid oppleves den økonomiske tildelingen å være for knapp for å dekke formålene.

6.2 Økonomistyring

Nidaros BDR fikk en tildelt ramme på kr 167 045 000 for 2020. Av hensyn til ekstraordinære utgifter knyttet til presesskifte vedtok BDR å styrke budsjettet med kr 775 000 av tidligere oppsparte midler. Regnskapet viste et mindreforbruk på 439 000. Reelt merforbruk i forhold til tildelt ramme er kr 336 000, det dreier seg i hovedsak om lønnsutgifter.

Virksomheten ble i stor grad påvirket av pandemisituasjonen i 2020. Særlig var det stort underforbruk på reiser og arrangementer, som ble fortløpende omdisponering til digitale satsinger. Vi ønsker å være tilstede på de arenaer og plattformer som det er mulig å være på.

Ved utgangen av 2020 var det 139,4 årsverk i Nidaros. Endringen fra tidligere år henger sammen med rapportering av vikarbruken. Vi lykkes med å skaffe tilstrekkelig prestedekning de fleste steder. Når det er personer på plass i alle stillinger, medfører det behov for en særskilt stram økonomistyring.

Bispedømmerådet har innført to søknadsrunder (mai og desember) knyttet til OVF-midler og ubenyttede tilskuddsmidler. På den måten kommer ubrukte midler tilbake til menighetene og til tiltak etter formålene.

Brit Skjelbred

Leder i Bispedømmerådet

Steinar Skomedal

stiftsdirektør